

Plan for fjernundervisningskurs i

METODE OG STATISTIKK (STV 1021)

Emnet gir en innføring i samfunnsvitenskapelig metode og statistikk (10 studiepoeng). Det tilsvarer emnet STV1020 som er en obligatorisk del av bachelorgraden i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo.

Emnet er aktuelt som videre-/etterutdanning for alle som har behov for en innføring i eller oppfrisking av denne typen kunnskap i forbindelse med arbeidet sitt, enten dette er som journalist i medier, lærere i skolen, medarbeidere i offentlige eller private organisasjoner der en benytter seg av forskningsresultater, eller andre med en interesse for å følge med i samfunnsdebatten som ønsker å kunne vurdere kritisk og selvstendig bruken av samfunnsvitenskapelige forskningsresultater i denne debatten.

Bruk av statistikk-pakken SPSS er nå en del av STV1020, og inngår derfor også i kravene for fjernundervisningskurset STV1021. Deltakere på STV1021 kan få SPSS-undervisning ved å delta i SPSS-seminaret på STV1020, med en egen avsluttende eksamen (bestått/ikke bestått). Eventuelt kan en ta et endagskurs spesielt beregnet på STV1021-studenter, med avsluttende eksamen, som arrangeres rett før ordinær eksamen. I forbindelse med åpningssamlingen vil det også bli gitt en orientering om SPSS-opplegget.

Pensum:

Ottar Hellevik: *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*, 2002. Oslo: Universitetsforlaget, 7. utg. Alle sider med unntak av ss. 157-169, 308-341, 392-394, 396-400 og 411-416.

Tor Midtbø: *Regresjonsanalyse for samfunnsvitere*. Med eksempler i SPSS., 2007. Oslo: Universitetsforlaget.

Knut-Andreas Christoffersen: *Databehandling og statistisk analyse med SPSS*, 2009. Oslo: Unipub.

Forelesninger:

- 1) Sosiologisk metode. En innføring i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode. Forelesningsserie av Ottar Hellevik. Disse kan fås kjøpt på DVD, men er nå også fritt tilgjengelige på nettet.
- 2) CD med powerpointprogram med lyd som gir innføring i regresjonsanalyse, tilgjengelig på nettet.
- 3) Åpnings- og avslutningssamling på Blindern.
- 4) SPSS-undervisning (enten STV1020-seminaret eller eget endagsseminar på Blindern).

Oppgaver:

Oppgaver med svar ("fasit") ligger i Fronter.

Læremidlene:

Bøkene kan kjøpes i bokhandel.

Videoforelesningene finnes på:

<http://www.uio.no/studier/emner/sv/statsvitenskap/STV1020/videoforelesninger/>

Forelesningene i regresjon finnes på (bruksanvisning for nedlasting ligger i undervisningsrommet):
<http://www.sv.uio.no/isv/tjenester/kunnskap/regresjon/regresjon.zip>

Studentene på fjernundervisningskurset vil få kopier av forelesningsnotatene for STV1020 (i Fronter).

NB!

Hjemmeoppgaven skal leveres senest i løpet av fredag 16. mars, i mappen for slik innlevering i undervisningsrommet i Fronter. Det er viktig å begynne å arbeide med den så tidlig som mulig. Hvis oppgaven ikke godkjennes, gis en ny frist for å levere en revidert versjon. Det er derfor viktig å levere noe innen fristen, hvis ikke er muligheten for å gå opp til eksamen dette semesteret tapt. De som har godkjent hjemmeoppgave fra tidligere semestre trenger ikke levere på nytt. Meld i tilfelle fra om dette.

Elementene i kurset:

Kursplan (oversikt pensum/forelesninger/oppgaver i Fronter).

Lærebøker (pensum).

Innføringsforelesninger på internett.

Regresjonsforelesninger på internett.

Oppgaver og fasit i Fronter.

Program for egentest av pensumkunnskaper (i Fronter)

Samlinger som innledning og avslutning på kurset.

SPSS-undervisning.

Eksamen: Hjemmeoppgave (godkjent), SPSS-oppgave (godkjent) og 4 timers skriftlig prøve (karakter).

Arbeidet med kurset:

Forslag til arbeidsmåte for hver leksjon:

Se forelesningen.

Lese om det samme temaet i læreboka.

Eventuelt: Se forelesningen en gang til.

Løse oppgave om temaet.

Lese ”fasit” i Fronter (forslag til mønsterbesvarelse).

Eventuelt: forbedre/revidere oppgaven.

Eventuelt: Stille spørsmål i Fronter til kursleder dersom noe er uklart.

Eventuelt: Notere temaer en ønsker å diskutere på den avsluttende samlingen.

Andre arbeidsoppgaver:

Levere hjemmeoppgave. Må revideres dersom den ikke godkjennes i første versjon (viktig å levere et utkast slik at en får anledning til å levere ny versjon).

Følge seminar og avlegge SPSS-prøve (må være godkjent for å få eksamen på STV1021).

Repetisjon: Gå gjennom program for testing av kunnskaper (legges ut i Fronter mot slutten av semesteret). Lese mer der det viser seg at dette påkrevet.

Besvare ”Prøveeksamen” (tidligere eksamensoppgave som løses hjemme innenfor samme tidsrammer som for eksamen). Blir gjennomgått på den avsluttende samlingen.

Avsluttende samling: Stille spørsmål om ting som er uklart.

Kursplan

NB: Det er ikke alle deler av pensum som blir gjennomgått i forelesninger. Dette er også stoff som vil kunne bli gitt til eksamen. Det er også enkelte temaer som er tatt opp i forelesningene som ikke er pensum (dette er angitt i forbindelse med hver forelesning). Det er ikke gitt henvisninger til læreboka i SPSS.

INNLEDENDE SAMLING: Tirsdag 31/1 1715-1845, rom 830 i SV-bygget (Eilert Sundts hus). Gjennomgang av kursopplegget, og oversikt over hovedpunkter i metodelæren. 1900-2000: SPSS-innføring ved Helene Roshauw, rom 4xx i SV-bygget.

LEKSJON 1: (Uke 5)

A) Hva er metode?

- Miljøkrisen: Et tema for samfunnsforskning?
- Kjennetegn ved samfunnsforskning
- Eksempler på undersøkelsesopplegg

Forelesning: 1

Pensum: Hellevik Kapittel 1 og 2

Oppgaver: -

B) Problemstillingen

- Arbeidet med problemstillingen
- Enheter, variabler og verdier
- Ulike typer problemstillinger
- Hypoteser
- Årsaksmodeller
- Definisjoner

Forelesning: 2

Pensum: Hellevik Kapittel 3

Oppgaver: 1.1 – 1.4

LEKSJON 2: (Uke 6)

Undersøkelsesopplegg. Utvelging av enheter

- Datamatriksen
- Forskningsstrategier
- Univers og utvalg
- Utvelgingsopplegg
- Feilmarginer
- Veiing av utvalget

Forelesning: 3

Pensum: Hellevik Kapittel 4, 5 og 9: s. 372-386. Midtbø Kapittel 1-3.

Oppgaver: 2.1 – 2.4

LEKSJON 3: (Uke 7)

A) Kvantitative undersøkelser

- Utarbeiding av spørreskjema
- Intervjuing
- Databehandling
- Analyse

Forelesning: 4

Pensum: Hellevik Relevante avsnitt av kapitel 6-7.

Oppgaver: 3.1

B) Kvalitative undersøkelser

- Kvalitative undersøkelser særpreg
- Dybdeintervju
- Gruppesamtale
- Deltakende observasjon
- Veksling kvalitativt-kvantitativt

Forelesning: 5

Pensum: Hellevik Relevante avsnitt av kapitel 6-7.

Oppgaver: 3.1

LEKSJON 4: (Uke 8)

Prosenttabeller

- Bearbeiding av variablene
- Prosentuering
- Uavhengig og avhengig variabel
- Multivariat analyse

Forelesning: 6

Pensum: Hellevik Kapittel 8: 195-216, 236-252. ("Indekser" i forelesningen er ikke pensum.)

Oppgaver: 4.1 – 4.2

LEKSJON 5: (Uke 9)

Prediksjons- og kausalanalyse

- Prediksjons- og kausalanalyse
- Prediksjonseffekter og samspill
- Kausaleffekter
- Analyseopplegg
- Dekomponering og kausalfortolking

Forelesning: 7

Pensum: Hellevik Kapittel 8: 279-287, 290-299, 307-308.

Oppgaver: 5.1 – 5.2

LEKSJON 6: (Uke 10)

Tolking av resultatene

- Tolkingsemangfold
- Metodologiske tolkinger
- Substansielle tolkinger
- Tolking av aldersforskjeller
- Noen vanlige feilslutninger

Forelesning: 8

Pensum: Hellevik Kapittel 9: 345-386.

Oppgaver: 6.1 – 6.3

INNLEVERING AV HJEMMEOPPGAVE: Fredag 16. mars (Uke 11).

LEKSJON 7: (Uke 12)

Statistiske mål: én variabel

- Beskrivende statistikk
- Målenivå
- Hva er vanlig/typisk?
- Hvor stor spredning/variasjon?
- Fordelings form

Forelesning: 9

Pensum: Hellevik Kapittel 7: 176-183 og 8: 216-232. Midtbø Kapittel 4.

Oppgaver: 7.1

LEKSJON 8: (Uke 13)

Statistiske mål for sammenheng

- Prosentdifferanser
- Korrelasjonskoeffisienten η^2
- Korrelasjonskoeffisienten γ
- Korrelasjonskoeffisienten r
- Sammenhengens form

Forelesning: 10

Pensum: Hellevik Kapittel 8: 245-268. Midtbø Kapittel 5.

Oppgaver: 8.1 – 8.3

Statistiske mål for samsvar og ulikhet

- Samsvar mellom målinger
- Sammenheng versus samsvar
- Ulikhet mellom grupper

- Sammenheng versus ulikhet

Forelesning: 11

Pensum: Hellevik Kapittel 8: 233-236, 260-268.

Oppgaver: 8.4 – 8.5

LEKSJON 9: (Uke 15)

Regresjonsanalyse: Bivariat

Forelesning: Regresjonsanalyse I.

Pensum: Hellevik Kapittel 8: 268-279. Midtbø Kapittel 7.

Oppgaver: 9.1

LEKSJON 10: (Uke 15)

Regresjonsanalyse: Multivariat

Forelesning: Regresjonsanalyse II.

Pensum: Hellevik Kapittel 8: 287-290, 299-307. Midtbø Kapittel 8-9.

Opgaver: 9.2

LEKSJON 11: (Uke 16)

Induktiv statistikk

- Sannsynlighetsfordelinger
- Induktiv statistikk
- Gangen i en statistisk test
- Type I og type II feil

Forelesning: 12

Pensum: Hellevik Kapittel 9: 386-392.

Statistisk hypoteseprøving

- Normalfordelingen
- Ensidige og tosidige tester
- Kjikvadrattesten

Forelesning: 13

(Binomisk sannsynlighetsfordeling og binomisk hypoteseprøving, som tas opp i forelesningen, er ikke pensum.)

Pensum: Hellevik Kapittel 9: 394-401, 406-409. Midtbø Kapittel 6.

Oppgaver: 11.1 – 11.2.

P-verdier

Forelesning: 14

(Estimering av konfidensintervall, Konfidensintervall for %-differanser, Modellbasert induktiv statistikk, som tas opp i forelesning 14, er ikke pensum)

Pensum: Hellevik Kapittel 9: 409-410.

REPETISJON – SVARE PÅ TESTSPØRSMÅL (Uke 17)

LØSING AV EKSAMENSOPPGAVE (Hjemme uke 18)

AVSLUTTENDE SAMLING: Kveldsseminar onsdag 9.5 17.15-1900. (Uke 19).
Rom 830 i SV-bygget (Eilert Sundts hus).

PRØVE I SPSS (for de som ikke har avlagt prøven for STV1020): Tidspunkt for intensivkurs og prøve angis senere. (Holdes like før ”skoleeksamen” 5/12.)

EKSAMEN: Onsdag 16. mai 2012 kl. 0900 (Uke 20)